

Ensidig orientering i Norsk Kronikk

Av professor, dr. med. G. LANGFELDT.

Tove Stang Dahl gir i kapitlet Norsk Kronikk, i 1ste hefte av tidskriftet for 1970, en meget ensidig orientering til leserne om hvorledes min bok: „Gåten Vidkun Quisling“ er blitt mottatt i Norge. Det må derfor være meg tillatt å nevne at på legehold, med og uten rettspsykiatrisk ekspertise, er mine konklusjoner om Vidkun Quislings psykiske abnormiteter møtt med ensstemmig oppslutning i de anmeldelser som foreligger fra den kant (bortsett fra overlege Leikvam, som selvsagt er inhabil). Således skrev professor, dr. med. *L. Eitinger* i *Dagbladet* for 7de november 1969 bl. a. følgende: „Etter vanlig norsk rettspsykiatrisk nomenklatur (en nomenklatur som i parentes bemerket snarest mulig bør erstattes med mer differensierte og psykiatrisk mer dekkende betegnelser) ville en judisiell observasjon måttet konkludere med „mangelfullt utviklede og/eller varig svekkede sjelsevner“. I en anmeldelse i *Bergens Tidende* skrev professor, dr. med. *Nils Retterstøl* bl. a. følgende: „Rimeligvis ville hans personlighet måttet karakteriseres som såpass avvikende at han ville fått det rettspsykiatriske stempel: „mangelfullt utviklede sjelsevner““, og overlege *Per Anchersen* skriver i *Tidsskrift for den norske legeförening* 15de desember 1969 at „Forfatterens psykiatriske analyse av personen Quisling er der neppe noen som er uenig i“. Men han tilføyer: „De personer som avgjorde Quislings skjebne under rettsoppjøret, handlet under det strengeste etiske ansvar, og fattet sine beslutninger slik de fandt det „sannest og retttest å være etter loven og sakens bevisligheter““. — Jeg har da også i boken uttrykkelig understreket at de sakkyndige *ikke bevisst* har sviktet sitt ansvar. De var etter *min mening* et offer for opinionens press, noe som foregår ubevisst. I denne forbindelse skal jeg nevne at sosiallege *Viggo Ullmann* i *Lillehammer Tilskuer* for 13de desember 1969, på grunnlag av sin fars, rektor Ullmanns, og eget kjennskap til den forvandling som var foregått med Quisling, skrev: „Det er grunn til å tro at folkeopinionen var en medvirkende årsak til at Quisling ikke ble nærmere undersøkt. Eftertiden og tilliten til vårt rettsapparat tilsier at det burde skjedd. Da hadde man kanskje ikke hatt den samme gåten: *Vidkun Quisling*. Langfeldts bok gir oss noe av løsningen, men den hele gåte blir aldri løst“.

Selvom verdien av de rettspsykiatriske betraktninger kun kan fastslås av rettspsykiatrisk sakkyndige, kan det være av interesse å nevne at boken er blitt vel mottatt også på juridisk hold. Således har den kjente jurist *Sverre Hartmann*, som selv har gitt en inngående skildring av Vidkun Quisling i sin bok: „Fører uten folk“, i *Verdens Gang* for 6te november 1969 gitt en meget positiv vurdering av min bok. Og høyesterettsadvokat *Johan Hjort* avslutter sin anmeldelse i

Morgenbladet for 4de nov. 1969 med disse ord: „Langfeldts bok er et betydelig bidrag til løsningen av „gåten Quisling“. Men løst er gåten ennå ikke, og ferdig blir vi aldri med denne mann“.

Det vil vel ikke undre noen at der på en bok som den foreliggende er kommet angrep av forskjellig art. De skriver seg som regel fra nazihold eller fra folk som har hatt med rettsoppgjøret å gjøre. Når jeg har funnet å burde komme med denne kritikk av Tove Stang Dahls omtale i *Tidsskriftet*, er det fordi jeg mener at denne post bør redigeres med en mere allsidig orientering, og uten tendensiøst anstrøk. —

G. Langfeldt.